

Ortaöğretim Öğrencilerinin Koro Dersine Yönelik Motivasyonlarının ve Görüşlerinin İncelenmesi

Bülent DÖŞ¹, Çağatay GÜRBÜZ², Mesut TERES³

Öz

Koro dersinin amacı, müzik yoluyla öğrencilerin müziksel algı ve becerilerini geliştirmenin yanında, müzik yoluyla zihinsel becerilerin, kişilik ve özgüven becerilerinin gelişimini sağlamaktır. Koro dersi sadece müzik bilgi ve becerisi değil, aynı zamanda öğrencilerin sosyal gelişimlerini de sağlamaktadır. Bu araştırmada öğrencilerin koro dersine yönelik motivasyonları ve koro dersine yönelik görüşleri incelenmiştir. Araştırma karma desenle desenlenmiştir. Veriler öncelikle nicel olarak toplanmış, daha sonra bu veriler nitel görüşme formu ile desteklenmiştir. Bu anlamda bu araştırma açıklayıcı desende bir karma araştırmadır. Araştırma, Gaziantep kent merkezinde bulunan özel ve devlet liselerinde koro dersi olan rastgele iki devlet ve bir özel okulda gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi sonucunda koro dersine yönelik olarak öğrencilerin motivasyonlarının üst düzeyde olduğu, kadın katılımcıların bazı boyutlarda daha motive oldukları görülmüştür. Ayrıca koro dersinin öğrencilerin bilişsel ve sosyal becerilerini geliştirdiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koro dersi, motivasyon, müzik, sosyal beceri

Investigation of Secondary School Students' Motivations and Opinions for Choir Course

Abstract

The aim of the chorus course is to develop students' musical perception and skills through music, as well as the development of mental skills, personality and self-confidence through music. The choir course not only provides musical knowledge and skills, but also social development of students. In this study, students' motivations and opinions about choir lessons were examined. The research was designed with a mixed pattern. Firstly, the data were collected quantitatively and then these data were supported by qualitative interview form. In this sense, this research is a explanatory mixed research. The study was carried out in two randomly selected state and one private schools with choir lessons in private and state high schools in Gaziantep city center. As a result of the data analysis, it was seen that the motivation of the students for the choir course was high and the female participants were more motivated in some dimensions. In addition, it was understood that the choir course improved the cognitive and social skills of the students.

Keywords: Choir lesson, motivation, music, social skills

GİRİŞ

Sanat, toplumları sosyal ve kültürel anlamda daima ilerleten, toplumlar arası iletişim bağıni güçlendiren evrensel bir yapı taşıdır. Öz (2001: 102) Sanat' ı, toplum yapısını oluşturan, bu yapının sağlıklı bir şekilde ilerlemesini sağlayan en büyük etkenlerden birisi olarak tanımlamaktadır. İnsanları özgür kılan, rehabilite eden ve aynı zamanda kültürlenmesine katkı sağlayan sanatın, toplumdan ayrı düşünülmemesi gerekir. Sanat insanın her anında yanında

¹ Dr. Öğrt. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, bulentdos@yahoo.com

² MEB, gurbuz.cgty@outlook.com

³ MEB, mesutt09@gmail.com

hissettiği ve yanından ayırmak istemeyeceği bir parçasıdır denilebilir (Mercin, Alakuş, 2007:15). Sanat, toplumu ilerletirken toplumunda sanatı ilerlettiği, bu ilişkinin paralel olarak devam ettiği söylenebilir. Öztürk'e göre (2001: 1), toplumun varlığını sürdürebilmesi için gerekli olan alanlardan biri de kültür ve sanattır. Kültür ve sanatın beslendiği, kendini yansıttığı ve hissettirdiği öğelerden birisi de müziktir. Müziğin dil, din, ırk gözetmeksizin her toplumda aynı olması ve her bireyde aynı duyguları hissettirmesi, müziği diğer disiplinlerden ayırmış ve farklı kılmıştır (Öz. 2001: 102). Müziğin insan hayatındaki rolü çok büyüktür. Bu rollerden en büyüğü ise çocuğun doğduğu ilk anda müzikal sesler (ilk ağladığı an) ile tanışmasıdır. Bu tanışma, insanı müzikal bir varlık olma boyutuna iten en temel etkenlerden biridir (Gökçe, 2007: 325). Çuhadar'a göre (2007: 195), İnsanı diğer canlılardan farklı kılan nadir özelliklerden biri de müzik yapabilme becerisidir. "Müzik, sözle anlatılmayanı anlatma sanatıdır. Sözcüklerin anlatabildiği, zekanın kavrayabildiği şeylerin çok ötesine gidebilir. Müziğin alanı, belirsizliğin, elle tutulamayanın, düşlerin alanıdır. İnsanların bu dili konuşabilmelerini, Tanrının bizlere verdiği en büyük zenginliklerden biri olarak görürüm." (Munch, 1990: 18) diyen orkestra şefi Charles Munch müzik ve insanın ruhsal açıdan ortak noktada buluşmasını ve bu buluşmanın ne derece önemli olduğunu vurgulamıştır.

Müzik eğitiminin ünlü isimlerinden Kodaly (2000) gerçek müzik eğitiminin çocuğun anne karnındayken ki dokuz aylık süreçte değil, o çocuğun ebeveynlerinin doğumlarından önce başlaması gerektiği fikrini savunmuştur. Bu sözler, insanın müzik eğitimine ne derece ihtiyaç duyduğunu ve bu ihtiyacın, çocuğun doğumundan itibaren başladığını dile getirmektedir. Sungurtekin'e göre (2001: 175), anaokulu ve ilköğretim basamaklarında çocuklarda çevre bilincini geliştirmek, çevre farkındalığını sağlamak amacıyla verilen müzik eğitiminin, önemli yer tuttuğu böylece çocukların sosyal gelişim alanlarını da olumlu yönde etkilediği gözlemlenmektedir. Çocuklar, ilk etapta güvenlik hissi sağlama, bir gruba ait olabilmek, etkinliklere katılım gösterme ve sorunlara çözüm bulma gibi insancıl ihtiyaçlar ile başa çıkmaya çalışırlar. Bu ihtiyaçların giderilmesinde sosyal bir eğitim olan müzik eğitiminin önemi oldukça büyüktür (Çilden, 2001: 1). Şendurur ve Barış'a göre (2002), İnsan eğitim-öğretim sürecinde birçok alanda gelişim gösterir. Bu süreçte bilişsel, duyuşsal ve devinimsel alana hitap eden yaşantılar önemli yer tutarken, müzik eğitiminin çok sayıda duyu organına hitap ettiği ve bu alanlarda anlamlı öğrenmelerin gerçekleşmesine yardımcı olduğu birçok bilimsel araştırmaya konu olmuştur. Her çocuk, doğumundan sonra motor, algısal, sosyal bilişsel ve dil gelişimi gibi gelişim evrelerini tamamlamaya çalışır. Bu evrelerin sağlıklı tamamlanması sonucunda çocuklar, buldukları ortama ayak uydurma, cesur olma ve kendini iyi ifade etme vasıflarını kazanmış olur. Müzik eğitiminin, bu aşamadaki önemi büyüktür çünkü bu alanlardan her birine doğrudan pozitif etkisinin olduğu bilinmektedir (Kabataş, 2017: 292). Keammer (1993: 93-106)' a göre, Müzik eğitimi, insanın sosyalleşme sürecini destekleyen ve kişisel gelişim evresinde birçok amaca hizmet eden eğitim disiplinlerinden biridir. Shoew, Rouscher, Levine, Wight, Dennis ve Newcomb tarafından 1997 yılında yapılan bir diğer araştırmada ise müzik eğitiminin, beyin gelişimini nasıl etkilediği sorgulanmış, çıkan sonuçlarda ise şarkı söyleme dersi alan çocukların diğer çocuklara göre daha başarılı olduğu saptanmıştır. Norveç Bilimsel Araştırma Konseyi tarafından yapılan bir araştırmada, okul müzik derslerine olan ilgi düzeyi ve müzik ders başarısı yüksek öğrencilerin, aynı zamanda okuduğunu anlama ve yorumlama becerilerinin de yüksek olduğu ortaya çıkarılmıştır (Akt: Akin 1987, Lillemyr 1983). Müzik eğitimi ile yapılan araştırmalara bakıldığında çocukların sosyal, psiko-motor, bilişsel ve dil gelişim alanları üzerine büyük katkılar sağladığı ve bunun yanında akademik başarı düzeylerini pozitif yönde etkilediği sonucuna varılabilir.

Müzik eğitiminin çeşitleri içerisinde koro eğitimi büyük bir öneme sahiptir. Koro, toplumun çağdaşlaşmasında, kültürlenmesinde ve olgunlaşmasında katkı sağlayan en önemli müzik çeşitlerindedir. Birey açısından bakıldığında ise koro eğitimi, sosyal, kültürel, psikolojik ve akademik olarak bireyi sürekli geliştirmekte, en önemlisi aktif kılmaktadır (Gökçe, 2007: 325).

Koro müziği, farklı bakış açılarına sahip insanların bir araya gelerek, duygu ve düşüncelerini müzikal bir biçimde ifade etme sanatı olarak tanımlanabilir (Sevinç, 2017: 229). Başka bir deyişle, koro müziği insanları ortak bir amaç doğrultusunda bir araya getiren önemli bir kültür aktarma aracıdır (Alpuğan, 2010: 6). Koro, minimum zamanda toplanan ve amacına bireysel değil toplu bakış açıları ile hizmet eden etkinlik türüdür. Bu sebeple toplumların katıldığı en etkili ve en yaygın müzik etkinliğidir denilebilir (Sarıçiftçi, Köse, 2017: 209). Müziğin tarihsel gelişimine bakıldığında, koro müziği önemli bir yer tutmaktadır. Toplumların ilerleme ve yükselme evresinde her daim ihtiyaç duyulan müzik, koro ile daha geniş kitlelere seslenme olanağı bulmuştur. Toplumun sorunlarını, isteklerini ve şükranlarını toplu şekilde paylaşma imkanı sunan korolar, insanlar tarafından sevilen ve her zaman tercih edilen müzik türü olmuştur (Alpuğan, 2010: 2). Eğitim açısından incelendiğinde koro, birçok insanı bir araya getirdiği için sosyalleşme, bir tür kültür aktarma aracı olduğu için kültürlenme, topluluk önünde seslendirildiği için özgüven ve öz yeterlilik algısı, ortak bir amaca hizmet ettiği için ise yardımlaşma, dayanışma, paylaşma gibi insancıl faaliyetleri kazandıran bir eğitim aracı olarak görülmektedir (Uçan, 1994). Koro eğitimi Coşkun'a göre (2018:86), görgülü olmayı, sorumluluk almayı, iletişim kurmayı ve içinde bulunduğu topluma kendini kabul ettirmeyi öğretirken, Öztıp'a göre (2007: 13-14), bireye yardımlaşma, hümanist bakış açısı, toplumsallaşma, ulusal birlik ve beraberlik bilincini aşlamaktadır.

Eğitimde dikkat edilmesi gereken psikolojik kavramlardan birisi de motivasyondur (Kara, 2008: 61). Motivasyon kavramı latince hareket etme anlamında kullanılan "movere" kelimesinden gelmektedir (Terlemez, Şahin, Dilek, 2015; 68). Motivasyon, insanın enerjisini ve çalışma süresini yükselten, belirli amaç ve hedeflere yönelten, bu hedefler yolunda faaliyetlere teşvik eden bir kavram olarak düşünülebilir. (Akt Özevin ,2006: Ormrod,1999: 407-408). Farklı araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanan motivasyon, Cüceloğlu (2000: 230) tarafından, bireyin isteklerini, arzularını, gereksinimlerini ve ilgilerini kapsayan genel bir kavram olarak tanımlanırken, Sternberg ve Williams (2002: 345)' a göre, bireyin hedefe ulaşmasına yardım eden içsel bir enerji veya zihinsel bir güç olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlara bakıldığında motivasyon kavramının, eğitim açısından büyük değer taşıdığı ve bireyi etkili öğrenmeye yönelttiği söylenebilir. Öz belirleme (Öz yeterlilik) teorisine göre motivasyon, içsel motivasyon ve dışsal motivasyon olarak iki boyutta incelenmektedir (Özevin Tokinan, 2008: 34). İçsel motivasyon, Zenzen'e göre (2002: 8) kişilerin yapacakları işe ya da aktivitelere isteyerek, keyif alarak katılması, Dereli ve Acat'a göre (2010: 174), hedeflenen davranışın mutluluk vermesidir. Dışsal motivasyon ise bireyin ödül kazanmak, kendini suçlu hissetmemek ve dış dünyadan olumlu tepkiler almak için davranışı gerçekleştirmesidir. (Boiche ve Sarrazin, 2007). Örnek verecek olursak: Okumayı yeni öğrenmiş bir çocuğun gece yatmadan önce severek kitap okuması " İçsel motivasyon"; ebeveyn baskısı ile kitap okuması ise "Dışsal motivasyon" olarak ifade edilebilir.

Yukarıdaki araştırmalara bakıldığında evrensel bir eğitim çeşidi olan sanatın, insanların sosyal, bilişsel ve devinışsel alanlarını geliştirdiği görülmektedir. Bu gelişimin ne düzeyde olduğu ise insanın o aşamadaki motivasyon düzeyine bağlıdır. İçsel motivasyon düzeyi yüksek bir insanın, yüksek olmayanlara göre, eğitim sürecinde daha aktif olduğu ve bu süreçte gelişimini daha kısa sürede tamamladığı gözlemlenmektedir. "Sanat ve motivasyon" ilişkisi hakkında yapılan çıkarımların aynısı, "koro dersi ve motivasyon" için de yapılabilir. Çünkü sanat, sanatın içinde müzik, müziğin içinde koro ve koronun içinde motivasyon düzeyi birbirine bağlı denklemler halinde bulunmaktadır. Yapılan araştırmalarda, "Koro" dersinde ön plana çıkan, özgüven ve öz yeterlilik düzeyi, yaratıcılık, ses kontrolü gibi kişisel gelişimin, bu derse karşı motivasyon düzeyinin artırılmasıyla yakından ilişkili olduğu gözlemlenmiştir.

Literatüre bakıldığında, ülkemizde koro dersi ve koro dersindeki motivasyon düzeyleri hakkında yapılmış bir adet çalışmaya rastlanmaktadır; (Sarıçiftçi, A. ve Köse, H. (2017). İnsan eğitiminde oldukça önemli bir yer tutan koro dersi ve motivasyon kavramı hakkında yapılan

çalışmaların azlığı dikkat çekmekte, bu sayının az olmasının sebebi merak edilmektedir. Bu çalışmanın amacı ortaöğretim kurumlarında, ders dışı etkinlik olarak uygulanan koro dersine seçilmiş öğrencilerin, derse yönelik motivasyon düzeylerini incelemek ve koro dersinin öğrencilere neler hissettirdiğini, neler kattığını gözlemlemektir. Çalışma, Ortaöğretim kurumlarında uygulanan koro dersi ve öğrencilerin bu derse yönelik motivasyon düzeylerini incelemesi açısından, ortaya konulmuş ilk çalışmadır. İlk olması ve bundan sonraki yapılacak çalışmalara ışık tutması bakımından önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada, koro dersine seçilen öğrencilerin, dersteki motivasyon düzeylerini ölçmek ve koro dersinin, öğrenciler üzerindeki olumlu-olumsuz etkilerini saptamak amaçlanmıştır. Araştırmada karma yöntem (Nitel-Nicel) uygulanmıştır. Karma yöntem araştırmaları, araştırmacının bir çalışma veya birbirini izleyen çalışmalar içerisinde nitel ve nicel yöntem, yaklaşım ve kavramları birleştirmesi olarak tanımlanır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Creswell (2006), karma yaklaşımın temel önermesini: “Nicel ve nitel yaklaşımları birlikte kullanmak, her iki yaklaşımı tek başına kullanmaya oranla araştırma problemlerini daha iyi anlamamızı sağlar.” şeklinde vermektedir. Araştırmada nicel veriler, Sarıçiftçi ve Köse (2017) tarafından oluşturulan koro dersi motivasyon ölçeği ile toplanmış, veriler toplanırken Betimsel Tarama yöntemi kullanılmıştır. Nitel veriler ise yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış, görüşme formu araştırmacılar tarafından ilgili literatüre incelenerek hazırlanmıştır.

Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Gaziantep ilinde bulunan liselerdeki koro dersine katılan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu bağlamda ise küme örnekleme yoluna gidilerek bir özel lise, bir kız meslek lisesi ve iki Anadolu lisesinde faaliyet gösteren korolardan veriler toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini ise özel liseden (31), kız meslek lisesinden (17), Anadolu lisesinden (55) öğrenci olmak üzere toplamda 103 koro öğrencisi oluşturmaktadır. Etik ilkeler göz önünde bulundurularak, araştırmaya katılan okul ve öğrenci isimleri verilmemiş, katılan okulların ayırt edilebilmesi için numaralandırma yapılmıştır.

Veri Toplama Aracı Ve Süreci

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak Sarıçiftçi ve Köse (2017) tarafından geliştirilen Koro Dersi Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Koro dersi motivasyon ölçeği Değerlilik (8 madde), Potansiyel Farkındalık (6 madde), Gelişime açıklık (3 madde) ve Korudaşlık (3 madde) olmak üzere 4 alt boyuttan ve 20 maddeden oluşmaktadır. Değerlilik boyutunda öğrencinin koroya katılarak kendisini değerli hissetmesi (örnek madde: “Koro dersinde takdir edilmem, derse olan motivasyonumu arttırıyor”), potansiyel farkındalık boyutunda öğrencinin gelecekte kendisine olacak yarar (örnek madde: “Koro dersinin, kendimi ifade etmeme katkı sağladığını düşünüyorum”), gelişime açıklık boyutunda öğrencinin gelişimine katkı sağladığı (örnek madde: “Koro dersinde, çalışmalarımı yapmam için uygun ortam sağlanıyor.”) ve son olarak korudaşlık alt boyutunda öğreninin kendisini bir gruba ait hissetmesi (örnek madde: “Koro öğretmeninin, takımın bir üyesi olduğuna inanıyorum.”) vurgulanmaktadır. Orijinal ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach’s Alpha) 0,965 olarak hesaplanmışken, bu çalışmada iç tutarlılık katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır. Alt boyutların iç tutarlılık katsayıları ise değerlilik alt boyutunda 0,74, potansiyel farkındalık 0,73, gelişime açıklık 0,57 ve korudaşlık ise 0,22 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Araştırmaya 62 si kız (%64), 35 i erkek (%36) toplam 97 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların koro dersine yönelik tutum ortalama puanları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1. Koro tutum puan ortalamaları

	N	Ortalama	Standart sapma
Değerlilik	97	4,56	0,37
Potansiyel Farkındalık	97	4,29	0,52
Gelişime Açıklık	97	4,34	0,54
Korodaşlık	97	4,56	0,44
Tutum Genel Puan	97	4,44	0,32

Tabloya göre, öğrencilerin koro dersine yönelik tutum puanı çok yüksek düzeyde bulunmuştur (Ort=4,43). Alt boyutlara bakıldığında aynı şekilde tüm alt boyutlarda öğrencilerin puanları çok yüksektir. Koro dersine yönelik tutum puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediğini belirlemek için bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Analiz sonucu aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete göre koro tutum puanları

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart sapma	t	p
Değerlilik	Kadın	62	4,62	0,35	2,15	0,03*
	Erkek	35	4,45	0,39		
Potansiyel Farkındalık	Kadın	62	4,27	0,52	-0,50	0,61
	Erkek	35	4,32	0,52		
Gelişime Açıklık	Kadın	62	4,34	0,54	-0,03	0,97
	Erkek	35	4,34	0,54		
Korodaşlık	Kadın	62	4,65	0,38	2,87	0,00*
	Erkek	35	4,39	0,49		
Tutum toplam	Kadın	62	4,47	0,30	1,33	0,18
	Erkek	35	4,38	0,36		

Cinsiyete göre koro tutum puanlarında ve alt boyutlarda herhangi bir farklılık olup olmadığına ilişkin yapılan analizde koro dersine yönelik tutum puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ancak koro dersine yönelik tutum ölçeği alt boyutlarından olan Değerlilik ve Korodaşlık alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Hem değerlilik hem de korodaşlık alt boyutlarında kadınların ortalama puanları erkeklerin ortalama puanlarından anlamlı derecede yüksektir.

Araştırmaya Anadolu lisesi, özel bir lise ve kız meslek lisesinden katılımcılar katılmıştır. Bu üç farklı lisenin öğrencilerinin koro dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizine göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Nitel Verilere İlişkin Analizler

Bu araştırmada katılımcı öğrencilerden gönüllü olarak seçilen yirmi öğrenci, koro dersine yönelik görüşlerin belirlenmesi amacıyla görüşmeye çağırılmıştır. Görüşmeler okulda yapılmıştır ve öğrencilere üçer adet soru sorulmuştur: 1. Koro dersine katılmakta isteksiz olur musun? Olursan bunun nedeni nedir? 2. Koro dersinin sana katkıları nelerdir? 3. Koro dersi

eğitiminden sonra hayatında ne tür değişiklikler hissettin? Ana sorulara ek olarak sonda sorular da sorularak öğrencilerin konu ile ilgili derinlemesine düşünceleri alınmak istenmiştir. Birinci soruya ilişkin elde edilen verilerin kodlanması neticesinde elde edilen veriler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 3. Koro dersine yönelik isteksiz olma

Kodlar	Frekans	Yüzde
Evet	10	
Akademik gerileme-Başarısızlık	7	%70
Ders çakışması	5	%50
Sınav endişesi (ygs-lys)	4	%40
Aile problemi	3	%30
Suçluluk	2	%20
Farklı faaliyetlerden geri kalma	2	%20
Ulaşım sorunu	1	%10
Cinsiyet problemi	1	%10
Mutlu olmak-Pozitif hissetmek	1	%10
Yetersizlik hissi	1	%10
Çalışma ortamı yetersizliği	1	%10
Koro içerisindeki anlaşmazlık	1	%10
Hayır	10	
Eğlenceli vakit	7	%70
Mutluluk	7	%70
Öğretmen sevgisi	5	%50
Sosyalleşme	5	%50
Takdir edilme	4	%40
Şarkı söylemeyi sevmek	4	%40
Birlik ve beraberlik	3	%30
Kişisel gelişim	2	%20
Özgürlük	2	%20
Özgüven	2	%20
Sanat ilgi artışı	1	%10

Koro dersine katılmaya yönelik isteksiz olmaya ilişkin sonuçlarda çocuklarda en çok derslerindeki akademik başarısızlık korkusu, gerileme korkusu, ders çakışması, ve üniversiteye giriş sınavlarına yeterince çalışmama korkuları görülmektedir. Bunların yanında ulaşım sorunu, cinsiyet problemi, ailelerin isteksizliği, suçluluk, diğer faaliyetlerden geri kalma, yetersizlik hissi, çalışma ortamı yetersizliği ve koro içindeki anlaşmazlık gibi ifadeler de dile getirilmiştir.

Akademik başarısızlık, ders çakışması, üniversiteye giriş sınavı endişesi, suçluluk psikolojisi ve ailelerin isteksizliği, öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Koro çalışmalarının ders saatlerinde olması beni endişelendiriyor çünkü giremediğim derslerden geri kaldığımı düşünüyorum.”, “Ailemin, koro çalışmalarına onay vermemesi ve derslerden zayıf alacağını sözleri beni korkutuyor.”, “Koro çalışmaları dersane saatlerimde olduğu zaman kendimi dersten kaçmış gibi hissediyorum çünkü üniversite sınavında yetersiz kalmak istemiyorum.”

Cinsiyet problemi, ulaşım sorunu, ortam yetersizliği ve koro içindeki anlaşmazlık, öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “İlk başta ailem, kız çocuğunun hafta sonu tek başına dışarıya çıkmasını uygun görmüyordu. Evimiz okula uzak olduğu için hafta sonları okula gitmekte zorlanıyordum.” , “Korodaki arkadaşlarım ile ciddiyet konusunda anlaşamıyordum bu yüzden ilk başlarda koroya gelmek istemedim.” , “Öğretmenimiz ve koro olarak çok çalışıyoruz ama çalışabileceğimiz düzgün bir müzik sınıfı olmadığı için verdiğimiz emeğin karşılığını alamıyoruz.”

Koro dersine karşı isteksizlik duymadığını belirten öğrenciler ise en çok mutlu olduklarını, eğlenceli vakit geçirdiklerini, koroda sosyalleştiklerini, öğretmenlerini sevdiği için katıldıklarını ve şarkı söylemeyi sevdiği için katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bunların yanında, birlik ve beraberlik duygusu olduğunu, kişisel gelişimleri için iyi olduğunu, özgür hissettiklerini, özgüvenlerinin arttığını, sanata karşı ilgilerinin arttığını ve takdir edildiklerini ifade etmişlerdir.

Mutlu olmak, eğlenceli vakit geçirmek ve özgür hissetmek öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Müzik dinlemeyi ve şarkı söylemeyi çok seviyorum, koro dersi ile birlikte hem keyifli vakit geçiriyorum hem de kendimi inanılmaz özgür hissediyorum.”, “Koroda şarkı söylemek bana çok iyi geliyor, gözlerimi kapattığımda huzurlu ve özgür hissediyorum.”

Sosyalleşmek, birlik ve beraberlik, özgüven artışı, takdir edilme duygusu ve öğretene sevgisi öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Yeni insanlar tanımama yardımcı olan koro çalışması, beni gittikçe özgüvenli hissettiriyor. Çünkü diğer insanlardan farklı olduğumu hissediyorum.”, “Koro hayatıma iyi ki girdi, öğretene çok seviyorum, artık yeni bir ailem var.”, “Önceden sessiz bir öğrenciydim, korodan sonra arkadaşlarım bana saygı duymaya başladı bu da beni daha girişken bir insan yaptı. Bizleri hiç yalnız bırakmayan öğretmenimize çok teşekkür ederim.”

Sanata karşı ilgi ve kişisel gelişim öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Farklı müzikler dinliyor ve seslendiriyoruz, bu benim dünya görüşümü değiştirdi.”, “Koro çalışmasını dört gözle bekliyorum ve bırakmak asla istemiyorum. Dans etmek, saatlerce şarkı söylemek istiyorum.”

Koro dersinin katılımcılara ne tür katkı sağladığı da bu araştırmada sorulmuştur. Aşağıdaki tabloda elde edilen kodlar yer almaktadır.

Tablo 4. Katılımcılara göre koro dersinin katkıları

Kod	Frekans	Yüzde
Özgüven kazanımı	13	%65
Sosyalleşme	9	%45
Mutluluk-Pozitif bakış	9	%45
Yeteneğini keşfetme	8	%40
Kendini ifade etme	8	%40
Ses kullanımı	8	%40
Müzik ilgi-bilgi artışı	6	%30
Kişisel gelişim	6	%30
Müzik ilgi-bilgi artışı	6	%30
Öğretene sevgisi	6	%30
Popülerite	5	%25
Özgür hissetme	2	%10

Öğrenciler, koro dersinin kendilerine en fazla özgüven kazandırdığını, daha sonra sosyalleştiklerini, kendilerini ifade etme becerisi kazandıklarını, seslerini daha iyi kullandıklarını ve hayata daha çok pozitif bakmayı sağladığını ifade etmişlerdir. Bunların yanında akademik başarılarında artış olduğunu, yeteneklerini keşfettiklerini, kişisel olarak geliştiklerini, popüleritelerinin arttığını, öğretmenlerine karşı daha çok sevgi beslediklerini, ifade etmişlerdir.

Özgüven kazanımı, kendini ifade etme becerisi, akademik başarı artışı, sesini tanıma ve yeteneklerini keşfetme öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “İnsanların sesim hakkında olumsuz yorumları artık beni üzmüyor. Çünkü koro çalışmaları, yetenekli olduğumu ve sesimin koro müziğine daha uygun olduğunu öğretti. Kendime güveniyorum, her yerde şarkı söyleyebilirim.”, “Yeteneklerimi keşfettikçe daha özgüvenli olduğumu fark ettim. Düşüncelerimi karşı tarafa daha iyi anlatabiliyorum bunun sonucu olarak ta okul derslerinde aldığım notlar daha da yükseldi.”, “Her sahneye çıkışımızda kendime daha çok güveniyorum.”

Sosyallik ve popülerite öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Koroda yer aldıktan sonra arkadaşlarımla bakışları bile değişti, artık okulun popüler öğrencileriyiz.”, “ Farklı bir ortam, farklı insanlar tanımama yardımcı oldu.”, “Artık her girdiğim ortamda sesimi çıkarabiliyorum bunun en büyük sebebi korodur.”

Hayata pozitif bakma, kişisel gelişim ve öğretmen sevgisi öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Hayata daha mutlu gözlerle bakıyorum. Öğretmenimizin bizlere verdiği değer o kadar büyük ki bu ailede olmaktan çok mutluyum.”, “ Çalışmalarda inanılmaz keyifli ve huzurlu oluyorum.”, “ Öğretmenimiz her türlü müziği bize aşlamak istiyor. Kendi adıma inanılmaz keyif alıyor ve geliştiğimin farkına varıyorum.” Katılımcılara koro dersinden sonra hayatlarında meydana gelen değişimler sorulmuştur. Katılımcılardan elde edilen veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 5. Koro dersinden soran hayatlarında meydana gelen değişiklikler

Kodlar	Frekans	Yüzde	
Özgüven	10	%50	Potansiyel
Yeteneğini farketme	10	%50	Potansiyel
Müzik ilgi-bilgi artışı	10	%50	Potansiyel
Pozitif hayat görüşü	9	%45	Değerlilik
Sesini kontrol etme	8	%40	Potansiyel
Sosyal birey olma	7	%35	Korodaşlık
İletişim becerisi artışı	7	%35	Gelişime açıklık
Farklı sanat dallarına yönelme	5	%25	Potansiyel
Derslere katılım	5	%25	Potansiyel
Takdir edilen kişi olmak	5	%25	Değerlilik
Kendini ifade etme	4	%20	Gelişime açıklık

Koro dersini aldıktan sonra katılımcıların hayatlarında en çok, özgüven artışı, yeteneklerini fark etme, müziğe karşı ilgilerinde artış, pozitif hayat görüşü ve ses kontrolü gibi özellikler ön plana çıkmıştır. Bunların yanında kendini ifade etme, sosyal bir birey olma, takdir edilen bir kişi olma, farklı sanat dallarına yönelime, iletişim becerilerinde artış ve derslere katılım gibi özelliklerde artışlar meydana geldiği bildirilmiştir.

Özgüven artışı, yeteneklerini fark etme, ses kontrolü öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Koro dersinden sonra sesimin farkına vardım. Yetenekli bir kişinin özgüveni diğer

öğrencilerden yüksek oluyormuş bunu anladım.”, “Artık daha güzel şarkı söylediğimi düşünüyorum. Koro dersi sonrasında özgüvenim tam anlamıyla yerine geldi.”, “Utangaç biri olarak liseye başladım ama korodan sonra çekingenlik, yerini, kendini bilen ve kendine güvenen birine bıraktı.”

İletişim becerisi, derslere katılım öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Koro çalışmalarında diksiyon derslerinden sonra iletişim kurma konusunda geliştiğimi düşünüyorum.”, “Diğer derslerde bile aktif olmamı sağladı koro. İyi ki korodayım.”, “Arkadaşlarımla aramdaki iletişim bağımlı arttırdı artık akıcı ve özgüvenle konuşuyorum.”

Sosyallik, takdir edilme, pozitif hayat görüşü öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Arkadaşlarım ve öğretmenlerimle olan ilişkilerim olumlu yönde değişti. Etrafımdaki insanların konser sonrasında ilgi göstermesi beni inanılmaz mutlu ediyor.”, “Ailem tarafından ilk defa bu kadar destekleniyorum. Belki meslek lisesi öğrencisiyim ama müzik ile iç içe olmak beni çok mutlu ediyor.”

Farklı sanat dallarına ilgi duyma öğrenciler tarafından şöyle ifade edilmiştir: “Koro dersinden sonra birçok sanat dalı ile uğraşmaya başladım. Halkoyunları, drama vb.”, “Koro dersinden sonra gitar çalmaya başladım ikisi de çok keyifli.”

TARTIŞMA- SONUÇ

Koro dersine katılan öğrencilerin koro dersine yönelik motivasyonlarının incelendiği bu araştırmada, katılımcıların motivasyonları çok yüksek düzeyde olumlu olarak bulunmuştur. Orijinal ölçek çalışmasında değerlilik, korodahlık alt boyutlarında çok yüksek, potansiyel farkındalık ve gelişime açıklık alt boyutlarında ise yüksek düzeyde motivasyon puanları gözlemlenmiştir (Sarıçiftçi, Köse, 2017). Bu araştırmada ise bütün alt boyutlarda çok yüksek bulunmuştur. Bunun nedeni, orijinal ölçek çalışmasının üniversite öğrencileri ile, bu çalışmanın ise lise öğrencileri ile yapılmış olması olabilir. Ayrıca koro dersine yönelik motivasyon puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediği incelenmiş ve sadece değerlilik ve korodahlık alt boyutlarında kadınlar lehine anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Orijinal ölçek çalışmasında ise, değerlilik ve potansiyel farkındalık alt boyutlarında kadınlar lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (Sarıçiftçi, Köse, 2017). Değerlilik boyutunda kadınların puanlarının erkeklerden daha yüksek olmasının nedeni daha çok duyuşsal özelliklerin ölçüldüğü bu alt boyutta kadınların olay, olgu ve etkinliklere daha çok duygusal yönden bakmalarından dolayı olabilir. Aynı şekilde orijinal ölçek çalışmasında bu çalışmadan farklı olarak potansiyel farkındalıkta üniversitede okuyan kadın öğrencilerin bir koroda çalışmanın gelecekteki hayatlarında kendilerine daha çok katkı sağlayacağını erkeklere göre daha iyi hissetmeleri olabilir. Korodahlık alt boyutu daha çok bir gruba ait olma, diğer insanlarla iletişimde olma gibi özellikleri ölçmektedir. Bu anlamda bu çalışmada kadınların daha yüksek puana sahip olması, bu tür özelliklere erkeklere göre daha çok önem vermelerinden dolayı olabilir. Bu araştırmaya özel ve devlet liselerinden öğrenciler katılmıştır. Lise türü bağlamında gruplar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, bu anlamda hem devlet hem de özel liselerin öğrencileri, koroya katılma, koroda şarkı söyleme gibi tutumlarda aynı özelliklere sahiptirler. Nitel verilere bakıldığında öğrencilerin her ne kadar koro dersine yönelik tutumları çok olumlu olsa da, özellikle akademik gerileme ve başarısızlık, ailelerin istememesi, derslerin çakışması ve ulusal sınavlarda başarısız olma korkularından dolayı koro dersine yönelik isteksiz davrandıklarını belirtmişlerdir. Koro dersine katılmaya yönelik olarak istekli olmalarının nedenlerini ise eğlenceli vakit geçirdiklerini, sosyalleşme olduğunu, öğretmenlerini sevdiklerini ve şarkı söylemeyi sevdiklerini ifade etmişlerdir. Koro dersinin kendilerine katkı olarak en fazla, özgüvenlerinin geliştiğini ifade etmişlerdir. Koroda şarkı söylemenin öğrencilerde özgüveni artırdığını ifade eden birçok çalışma mevcuttur (Apaydın, 2001; Yiğit, 2006; Atılgan ve Ördekçi, 2014). Soner (2010) yüksek özgüvenin hem yeniliklere açık olma, hem topluma uyum sağlama hem de akademik başarıyı geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir. Bu anlamda koro dersinin öğrencilerin gelişimleri

açısından dolayı bir etkiye sahip olduğu anlaşılabilir. Yeteneği farketme diğer bir katkı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yeteneği farketme öğrencilerin kendilerini tanıma, potansiyellerinin farkına varma, içsel zekanın gelişimi açısından önemlidir. Bu anlamda koro dersi öğrencilerin şarkı söylemede, sosyal ilişki kurmada ve iletişimde, öğrencilerin gelişimlerine katkı sağladığı düşünülebilir.

Bu sonuç doğrultusunda aşağıdaki öneriler verilebilir:

a. Öğrencilerin koro dersine yönelik katılımlarının sağlanması için ders çakışmasını önlemek, ulusal sınavlarda başarısız olma kaygısını azaltma gibi önlemler alınmalıdır.

b. Ana-babalara yönelik aile eğitim programları düzenlenerek, ailelerin çocuklarını koro dersine yönlendirmeleri sağlanabilir.

c. Koro dersinin kişisel gelişim için önemli olduğu özellikle erkek öğrencilere daha ayrıntılı bir şekilde açıklanabilir.

KAYNAKLAR

- Akin, J. (1987). *A study of evidence that music education is a positive factor in k-8 student academic achievement* (Doctoral dissertation, California State University, Sacramento).
- Atılğan, D. S. ve Ördekçi, Ş. (2015). İlkokul Öğrencilerinin Sosyalleşmelerinde Koro Eğitiminin Rolü, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, Cilt 1, Sayı 2
- Boiché, J. & Sarrazin, P. (2007). Motivation autodéterminée, perceptions de conflit et d'instrumentalité et assiduité envers la pratique d'une activité physique: une étude prospective sur six mois. *Psychologie française*, 52(4), 417-430
- Munch, C. (1990), *Ben Bir Orkestra Şefiyim*, Afa Yayınları, İstanbul, 18.
- Coşkun, F. (2018). İzmir'deki Türk Sanat Müziği Amatör Korolarının İnsan Yaşamındaki Yeri. *Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi*, (12), 83-91.
- Creswell, J. W. (2006). Chapter 1: Understanding mixed methods research. *Thousand Oaks*.
- Cüceloğlu, D. (2000). "İnsan ve Davranışı", *Remzi Kitabevi*, s.230, 10.Basım, İstanbul.
- Çilden, Ş. (2014). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1).
- Çuhadar, C. H. (2007). Toplumsal Yaşamda Müziğin Yeri ve Önemi. 38. *ICANAS*, 10, 195.
- Dereli, E, & Acat, M. B. (2010). Okul öncesi eğitim öğretmenliği bölümü öğrencilerinin motivasyon kaynakları ve sorunları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 173-187.
- Gökçe, M. (2007) Koro Müziğinin Toplumsal İşlevleri Açısından Türkiye Korolar Şenliğinin Kazandırışları Üzerine Genel Bir Değerlendirme.
- Görüşme teknikleri, (2016, 15 Kasım) Erişim adresi: <https://www.guncelpsikoloji.net/araştırma-yontemleri/bilimsel-arastirmalarda-gorusme-teknikleri-h6154.html>
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). "Mixed methods research: A research paradigm whose time has come". *Educational Researcher*, 33(7): 14-26.
- Kabataş, M. (2017). Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitiminin Önemi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (11), 192-202.
- Kamacıoğlu, F. (1993). Eğitim Müziği ve Kodaly Metodu, 1. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, Trabzon, Nisan.
- Kara, A. (2014). İlköğretim Birinci Kademedeki Eğitimde Motivasyon Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Ege Eğitim Dergisi*, 9 (2), 57-78.
- Kaya, Z. (2014). Koro Eğitiminde Yapılandırmacı Yaklaşımın, Tutum, Öz-Yeterlik Algısı ve Akademik Başarıya Etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1 (1), 52-62
- Keammer, John E. (1993). *Music in Human Life: Anthropological Perspectives on Music*. Çev. Yetkin Özer, University of Texas Pres.

- Mercin, L. & Alakuş, A. O. (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği. *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* 9, 14-20
- Öz, (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: XIV, Sayı: 1*
- Öztop, S. & Çevik, S. (2007). Planlı ve Programlı Bir Özengen Koro Eğitimiyle Bireye Kazandırılması Hedeflenen Eğitsel, Toplumsal ve Kültürel Yeterliklerin İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi. *Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Öztürk, F. & İlhan, A. Ç. (2011). Türkiye'deki Arkeoloji Müzelerinde Müzik Kültürüne İlişkin Nesnelere İncelenmesi ve Müzelerde Müzik Eğitimi. *İlköğretim Online*, 10(3).
- Sarıçiftçi, A. ve Köse, H. (2017). Koro Dersi Motivasyon Ölçeği Geliştirilmesi ve Öğrencilerin Motivasyon Düzeylerinin Karşılaştırılması Olarak İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(22), 207-224.
- Soner, O. (2000). Aile Uyumlu Öğrenci Öz güveni ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler, *Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı 12.ss.249-260
- Sternberg, R. J. & Williams, W.M. (2002). *Educational Psychology. USA: Allyn and Bacon.*
- Sungurtekin, Ş. (2001). Uygulamalı Çevre Eğitimi Projesi” Kapsamında Ana Ve İlköğretim Okullarında “Müzik Yoluyla Çevre Eğitimi, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: XIV, Sayı: 1*
- Şendurur, A. B. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 22, Sayı 1. 165-174.
- Terlemez, B , Şahin, D ve Dilek, F . (2015). Namık Kemal Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik Motivasyon Düzeyleri. *Pamukkale Journal of Eurasian Socioeconomic Studies*, 2 (2), 67-78.
- Uçan, A. (2001). İnsan, Müzik, Koro ve Koro Eğitiminin Temelleri. *I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu. Ankara.*
- Yiğit, N. (2006). Koroda Ses Eğitimi çalışmalarının Çocuk Ses Gelişimine Etkileri, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 16.
- Zenzen, T.G. (2002). Achievement Motivation, *University of Wisconsin-Stout.*